

Nr 3.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1954/55 under tredje huvudtiteln, avseende anslagen inom utrikesdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckt motion.

(1:a avd.)

Utrikesförvaltningen.

1:o) **Utrikesförvaltningen: Avlöningar.** I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under tredje huvudtiteln (punkt 1, s. 1—6 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för den 4 januari 1954) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad personalförteckning för utrikesförvaltningen, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för utrikesförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55, dels ock till Utrikesförvaltningen: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 24 646 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 24 326 000 kronor.

I fråga om *diplomatisk och konsulär personal* erinrar departementschefen om att 1953 års riksdag godkänt, att 29 tjänster som förste kanslister i Ca 20 eller kanslister i Ca 16 uppflyttas till 10 tjänster såsom förste kanslister i Ca 25 och 19 tjänster såsom kanslister i Ca 21 samt att 16 befattningar såsom kanslister i Ce 16 förändras till tjänster såsom kanslister i reglerad befordringsgång. Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor framhåller departementschefen vidare, att ytterligare 27 kanslisttjänster inrättats i den reglerade befordringsgången i utbyte mot extra tjänster. Genomförandet av den nya kanslistorganisationen nödvändiggör en del övergångsordningar av tämligen invecklad natur. Dessas omfattning har av flera skäl hittills icke kunnat helt överblickas. Någon definitiv fördelning av medelsäskandena på de olika posterna i avlöningsstaten har av denna grund icke kunnat göras. Ytterligare upplysningar i ämnet kommer att tillställas riksdagens vederbörande utskott.

Två befattningar såsom förste sekreterare i Ce 29 föreslås skola överföras å ordinarie stat.

En tjänsteman i rådsgaden vid beskickningen i London har vid tillträdet av sin befattning på grund av de på därvarande bostadsmarknad rådande förhållandena icke kunnat ordna sin bostadsfråga på annat sätt än genom köp av en bostad. I samband med att tjänstemannen efter ca fyra års tjänst-

göring hemflyttats till departementet, är han nödsakad att avyttra densamma. Utvecklingen på fastighetsmarknaden i London har emellertid medfört, att försäljningen måste ske med en betydande kapitalförlust, uppgående till 61 500 kronor. Nämnade ekonomiska utveckling har icke kunnat förutses, och vederbörandes löneförmåner har, framhåller departementschefen, naturligen icke varit beräknade på sådant sätt, att de skulle kunna täcka en dylik förlust. Utrikesförvaltningens lönenämnd, vars yttrande inhämtats i ärendet, har ansett skäligt, att tjänstemannen beredes ersättning för förlusten, men att ärendet med hänsyn till beloppets storlek bör anmälas för riksdagen. Departementschefen ansluter sig helt till lönenämndens uppfattning. Avsikten är sålunda, framhåller departementschefen, att bevilja vederbörande sagda ersättning med anlåtande av de för prisutjämningsstillägg för innevarande budgetår anvisade medlen, därest riksdagen intet har att erinra däremot.

I fråga om *administrativ personal* föreslår departementschefen inrättande av ytterligare en tjänst såsom maskinist i Ce 13 och en befattning såsom expeditivsvakt i Ce 10, medan en viss besparing under omkostnadsanslaget kan göras.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor äskas under nu ifrågavarande anslag medel för följande uppflyttningar av tjänster, nämligen en kanslisekreterare i Ce 25 till förste kanslisekreterare i Ce 29, en extra tjänsteman i Cg 26 till Cg 27, en extra tjänsteman i Cg 22 till Cg 25, en extra tjänsteman i Cg 20 till Cg 25, en extra tjänsteman i Cg 15 till Cg 17, en kansliskrivare i Ca 15 till extra tjänsteman i Cg 17, en extra tjänsteman i Cg 14 till Cg 17 samt en expeditivsvakt i Ca 10 till förste expeditivsvakt i Ca 12.

Vid prövning av frågan om utbyte av tjänster såsom extra tjänstemän och arvodister mot tjänster såsom kanslist i reglerad befordringgång (jfr prop. 1953: 165 s. 14) har befunnits, att 20 tjänster icke behöver inplaceras i befordringgången, därest en höjning av vissa biträdestjänster utomlands i stället vidtages. Med anledning härav och i anslutning till riksdagens bemyndigande har 20 tjänster såsom icke-ordinarie biträden för skriv- och kontorsgöromål förändrats till 10 tjänster såsom kansliskrivare i Ce 15 och 10 tjänster såsom kontorister i Ce 13.

Antalet ordinarie kontorsbiträden är enligt gällande personalförteckning 49. Emellertid bör enligt departementschefen 23 extra ordinarie kontorsbiträden, vilka den 1 juli 1954 kan räkna sju tjänstår, då jämlikt grunderna för den reglerade befordringgången för icke-ordinarie biträden för skriv- och kontorsgöromål konstitueras till kontorsbiträden i lönegraden Ca 8. Antalet kontorsbiträden beräknas alltså till $(49 + 23 =) 72$.

Genom rationalisering av renskriftsarbetet har tre befattningar såsom biträden i reglerad befordringgång kunnat indragas. I samband med att departementets telefonväxel anslutits till växeln i kanslihuset har vidare en befattning såsom telefonist i lönegraden Ce 8 visat sig icke längre vara erforderlig för telefontjänsten. Denna befattning torde emellertid enligt de-

partementschefen på grund av rådande personalbrist utomlands få tagas i anspråk för utrikesrepresentationen.

En tjänst såsom revisor i Ce 25 och en befattning såsom inköpsassistent i Cg 21 föreslås skola överföras å ordinarie respektive extra ordinarie stat.

I övrigt föreslås allenast automatiska kostnadsändringar.

Utskottet. Den nya kanslistorganisationen nödvändiggör vissa övergångs-anordningar, vilka enligt vad departementschefen framhållit icke kunnat överblickas vid tidpunkten för statsverkspropositionens framläggande. Detta har medfört, att i propositionen icke verkställts någon slutlig fördelning av medelsbehovet för ifrågakarande ändamål på de olika posterna i avlöningsstaten för utrikesförvaltningen. Utskottet har vid sin behandling av förevarande punkt haft kontakt med representanter för utrikesdepartementet och, då frågan om denna budgettekniska detalj alltjämt icke är löst, funnit lämpligaste utvägen vara, att riksdagen bemyndigar Kungl. Maj:t att verkställa den slutliga medelsfördelning mellan de olika anslagsposterna, som påkallas av kanslistorganisationen.

Enligt vad departementschefen framhållit har en tjänsteman i rådsgraden vid tillträdet av sin befattning vid beskickningen i London på grund av bostadsförhållandena därstädes icke kunnat ordna sin bostadsfråga på annat sätt än genom köp av en fastighet. Vid tjänstemannens hemflyttning till departementet omkring fyra år senare har vid försäljning av bostadsfastigheten uppstått en kapitalförlust av 61 500 kronor. Departementschefen föreslår nu, att åt tjänstemannen beredes ersättning för förlusten. Det måste enligt utskottets mening vara i princip mindre tillfredsställande, att staten, i fall om vilka här är fråga, träder emellan. Med hänsyn emellertid till de exceptionella förhållanden, som vid dåvarande tillfälle rådde på bostadsmarknaden i London, och då, enligt vad utskottet under hand från utrikesdepartementet inhämtat, ifrågakarande belopp i stort sett kan anses svara mot de utlandstillägg, som eljest skulle hava tillerkänts berörde tjänsteman till täckande av dennes merutgift för hyra under vistelsen i London, vill utskottet icke motsätta sig förslaget. Det bör här framhållas, att, enligt vad som för utskottet upplysts, ifrågakarande fastighet inköptes av svenska staten. Utskottet, som icke har något att erinra mot att för ändamålet tages i anspråk för prisutjämningsstillägg för innevarande budgetår anvisade medel, förutsätter emellertid, att vad som nu förekommit är att betrakta som ett undantagsfall.

I sitt utlåtande nr 13 tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag under bilaga 2 i årets statsverksproposition med den ändringen, att en ordinarie kansliskrivartjänst i 15 lönegraden, som enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle ersättas av en extra assistenttjänst i 17 lönegraden, i stället utbytes mot en ordinarie förste kansliskrivartjänst i sistnämnda lönegrad. I den av departementschefen förordade personalförteckningen för administrativ personal har utskottet vidtagit härav föranledd ändring.

Vid sin granskning av departementschefens förslag i övrigt under nu förevarande punkt har utskottet funnit de föreslagna ändringarna i personalförteckningen böra godtagas liksom anslagsberäkningarna.

Aberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag

a) godkänna följande personalförteckning för utrikesförvaltningen:

Personalförteckning.

I. Diplomatisk och konsulär personal.

A. Ordinarie tjänstemän:

Befattning	Lönegrad
1 sändebud såsom kabinetssekreterare	Co 19
4 sändebud	Co 19
7 sändebud	Co 17
1 chef för handelsavdelningen	} eller Co 15
3 utrikesråd såsom avdelningschefer	
19 sändebud	Co 15
6 generalkonsuler	Co 15
1 protokollechef	Ca 37
10 byråchefer	Ca 37
24 beskickningsråd, handelsråd eller konsuler	Ca 37
38 förste sekreterare, förste beskickningssekreterare eller förste vicekonsuler	Ca 29
19 andre sekreterare, beskickningssekreterare eller vicekonsuler	Ca 25
10 förste kanslister	Ca 25
19 kanslister	Ca 21

B. Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än Co 25:

1 beskickningsråd	Ca 37
7 förste sekreterare, förste beskickningssekreterare eller förste vicekonsuler	Ca 29

C. Tjänstemän å övergångsstat:

2 kanslister	Ca 16
--------------------	-------

II. Administrativ personal.

A. Ordinarie tjänstemän:

1 kansliråd och chef för arkivet	Ca 37
1 kansliråd och chef för ekonomibyran	Ca 37
1 förste arkivarie	Ca 31
1 förste bibliotekarie	Ca 31
2 arkivarier	Ca 27
1 förste revisor	Ca 27
1 revisor	Ca 25

Befattning	Lönegrad
1 kontorsskrivare	Ca 19
2 förste kansliskrivare	Ca 17
16 kansliskrivare	Ca 15
26 kontorister	Ca 13
3 förste expeditionsvakter	Ca 12
1 förste expeditionsvakt	Ca 11
55 kanslibiträden	Ca 11
6 expeditionsvakter	Ca 10
72 kontorsbiträden	Ca 8

B. Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än Ce 25:

1 förste kanslisekreterare	Ce 29
1 pressombudsman	Ce 29
1 intendent	Ce 27

C. Tjänstemän å övergångsstat:

1 kamrerare	Ca 29
4 kansliskrivare	Ca 15
1 kanslibiträde	Ca 11

III. Pressattachéer.

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än Ce 25:

7 pressattachéer	Ce 29
----------------------------	-------

b) godkänna följande avlöningsstat för utrikesförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

I. Diplomatisk och konsulär personal	14 554 000
1. Avlöning till departementschefen, ministern för utrikes ärendena	37 800
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 674 000
3. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t	8 000
4. Exspektansarvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	227 000
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	1 075 000
6. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän	8 655 000

a. Representationsbidrag till ministern för utrikes ärendena	20 000	
b. Representations- och hyresbidrag till vissa befattningshavare i utrikesdepartementet	20 000	
c. Prisutjämningsstilllägg	5 715 000	
d. Särskilda förmåner i övrigt, <i>förslagsvis</i> ...	2 900 000	
7. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 877 200	
II. Administrativ personal		7 283 000
1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	640 000	
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	2 366 000	
3. Ortstillägg	2 730 000	
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 547 000	
III. Pressattachéer		416 000
1. Avlöningar till icke-ordinarie personal	102 000	
2. Ortstillägg, <i>förslagsvis</i>	260 000	
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	54 000	
IV. Av vederbörande utlandsmyndigheter anställd personal		2 393 000
		Summa kronor 24 646 000

c) till *Utrikesförvaltningen*: *Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 24 646 000 kronor.

2:o) *Utrikesförvaltningen*: *Omkostnader*. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2, s. 7 och 8) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 6 257 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 6 590 000 kronor.

Departementschefen föreslår viss ändring i omkostnadsstatens uppställning.

Vidare anmäler departementschefen, att utöver de anskaffningar av tjänstebilar till utlandsmyndigheterna, vilka tidigare bragts till riksdagens kännedom, tjänstebilar inköpts för beskickningen i Moskva, generalkonsulatet i Berlin, konsulaten i Gdańsk och Hamburg samt konsularagenturen i Stettin. Kostnaderna för ifrågavarande inköp har uppgått till i runt tal 87 000

kronor. Vidare har fyra tidigare anskaffade bilar ersatts med tre nya till en nettokostnad av 11 000 kronor.

Beträffande beräkningen av omkostnadsanslaget för nästa budgetår föreslår departementschefen en medelsanvisning, som i förhållande till innevarande budgetår innebär en minskning med 333 000 kronor.

Utskottet har icke något att erinra mot den föreslagna ändringen i omkostnadsstatens uppställning liksom ej heller mot anslagsberäkningarna, varför utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Utrikesförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 6 257 000 kronor.

3:o) **Ersättningar åt olönade konsulter.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3, s. 9) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 400 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 360 000 kronor.

Med hänsyn till belastningen under budgetåret 1952/53 samt förutsedda merutgifter för vissa olönade konsulat är, framhåller departementschefen, en höjning av förevarande anslag med 40 000 kronor till 400 000 kronor påkallad. Därutöver kommer emellertid anslaget att belastas med merutgifter för konsulaten i Bremen och Frankfurt am Main. De ekonomiska förutsättningarna för deras verksamhet har nämligen väsentligt rubbats genom att de passviseringsavgifter, som konsulerna ägt uppbära och vilka huvudsakligen täckt kostnaderna för konsulatsverksamheten, av reciprocitetsskäl slopats i samband med att viseringstvånget för inresa till Västtyskland och därmed viseringsavgifterna för sådan inresa avskaffats från och med den 1 juli 1953. Viseringstvånget för inresa till Sverige kvarstår emellertid. Departementschefen förutsätter, att anslaget vid behov får överskridas för nu angivet ändamål. Ett överskridande av anslaget förutses bli nödvändigt även under nu löpande budgetår.

Utskottet finner den föreslagna anslagshöjningen böra godtagas och har icke något att erinra mot att, därest så skulle befinnas erforderligt, anslaget må överskridas för det av departementschefen angivna ändamålet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Ersättningar åt olönade konsulter* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 400 000 kronor.

Bidrag till vissa internationella organisationer m. m.

4:o) **Permanent skiljedomstolens internationella byrå i Haag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, s. 10), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Permanent skiljedomstolens internationella byrå i Haag* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 kronor.

5:o) **Förenta Nationerna.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 5, s. 10) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 3 575 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 3 575 000 kronor.

Departementschefen har framhållit, att storleken av Sveriges bidrag till Förenta Nationerna för år 1954 icke kunnat med full säkerhet bedömas, varför han tills vidare räknat med oförändrat belopp.

Sedermera har till utskottet under hand överlämnats en inom utrikesdepartementet upprättad promemoria, varav inhämtas att Förenta Nationernas generalsekreterare i skrivelse den 31 december 1953 meddelat, att Sveriges bidrag för år 1954 efter en bidragskvot av oförändrat 1,65 % utgör 658 118 dollar netto, motsvarande i svenskt mynt 3 409 051 kronor 24 öre.

Utskottet. Såsom av förenämnda promemoria framgår utgör Sveriges bidrag till Förenta Nationerna för år 1954 3 409 051 kronor 24 öre eller, i avrundat tal, 3 410 000 kronor. Detta innebär, att det av Kungl. Maj:t äskade anslaget för nästa budgetår bör minskas med 165 000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Förenta Nationerna* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 3 410 000 kronor.

6:o) **Organisationen för europeiskt ekonomiskt samarbete.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, s. 10 och 11), innebärande oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Organisationen för europeiskt ekonomiskt samarbete* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 800 000 kronor.

7:o) **Europarådet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7, s. 11), innebärande en anslagshöjning av 7 000 kronor, som föranletts av att svenskt bidrag till täckande av visst underskott för verksamhetsåret 1953 eventuellt kan komma i fråga under nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Europarådet* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 370 000 kronor.

8:o) **Särskilda förhandlingar med främmande makter.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 8, s. 11 och 12) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 1 400 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 500 000 kronor.

Från detta anslag har bland annat bestridits kostnader för svenskt deltagande i Förenta Nationernas ekonomiska och sociala råd (ECOSOC) under åren 1951—1953. Förevarande utgifter har uppgått till i runt tal 100 000 kronor för budgetår. Med hänsyn till att Sveriges mandattid utlöper med utgången av år 1953 och några kostnader för ändamålet alltså icke kommer att uppstå under nästa budgetår föreslås anslaget skola sänkas med nämnda belopp till 1 400 000 kronor.

Utskottet finner sig på i ärendet anförda skäl böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Särskilda förhandlingar med främmande makter* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 1 400 000 kronor.

9:o) **Bidrag till internationell hjälpverksamhet.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 9, s. 12—17) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 6 000 000 kronor.

Vidare har i en inom andra kammaren av herr *Helén m. fl.* väckt motion (II: 380) hemställts, att riksdagen måtte till Bidrag till internationell hjälpverksamhet för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 6 500 000 kronor.

Den i motionen föreslagna anslagshöjningen är avsedd att utgöra ytterligare bidrag till Förenta Nationernas verksamhet för tekniskt bistånd till underutvecklade länder. Beträffande motiveringen i övrigt hänvisas till motionen.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 6 000 000 kronor.

Reservationen å detta anslag uppgick vid utgången av budgetåret 1952/53 till 7 395 850 kronor. Av detta belopp hänför sig 5 756 552 kronor till ett under sjunde huvudtiteln till och med budgetåret 1945/46 anvisat reservationsanslag till Bidrag till internationellt återuppbyggnadsarbete. Behållningen å detta anslag, som var avsett att disponeras för bestridande av kostnader för humanitär hjälpverksamhet i av kriget berörda länder, överfördes genom beslut av 1952 års riksdag till det för budgetåret 1952/53 under tredje huvudtiteln anvisade anslaget till Internationell hjälpverksamhet (jfr prop. 1952: 43; skr. 123). Därvid förutsattes, att någon ändring icke skulle äga rum av nämnda villkor beträffande medelsdispositionen av den sålunda överförda anslagsbehållningen. I enlighet härmed har av den ursprungliga behållningen å 5 786 692 kronor endast disponerats 30 140 kronor för sådana utbetalningar, som var oreglerade före den 1 juli 1952. Den reservationsmedelsbehållning, som — utan nyss angivna inskränkning med avseende å dispositionsrätten — kan utnyttjas för internationell hjälpverksamhet, uppgick följaktligen vid ingången av budgetåret 1953/54 till (7 395 850 — 5 756 552 =) 1 639 298 kronor.

I statsverkspropositionen till 1953 års riksdag (III ht s. 13) redovisades användningen av de å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 och å riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisade medlen. Enligt redovisningen hade av dessa medel ett belopp av 3 669 500 kronor icke tagits i anspråk vid årsskiftet 1952—1953.

Av innevarande budgetårs anslag har ett belopp av 3 065 000 kronor icke tagits i anspråk. Detsamma är avsett att användas med ca 100 000 kronor för viss flyktinghjälp och omkring 1 miljon kronor för den av Centralkommittén för svenskt tekniskt bistånd till mindre utvecklade områden planerade verksamheten. Återstående omkring 2 000 000 kronor har tills vidare reserverats för en första finansiell insats för det planerade skandinaviska undervisningssjukhuset i Korea.

För flyktinghjälp av olika slag — bland annat till ICEM 300 000 kronor, till arabflyktingarna 300 000 kronor, till Förenta Nationernas flyktingkommisarie 100 000 kronor — föreslår departementschefen skola beräknas 1 miljon kronor. Hjälppbehov av detta slag eller på grund av naturkatastrofer kan emellertid, framhåller departementschefen, aktualiseras och motivera en statlig hjälpsats, som nu icke kan förutses. Till Förenta Nationernas barnfond föreslås vidare skola beräknas ett fortsatt bidrag å 1 miljon kronor. Bidraget till Förenta Nationernas verksamhet för tekniskt bistånd till underutvecklade länder har ansetts böra höjas till 2,5 miljoner kronor, varjämte för hjälp i svensk regi åt tekniskt underutvecklade länder erfordras 1 miljon kronor; därvid har dock hänsyn ej tagits till finansiering av eventuell yrkesskola i Etiopien och liknande inrättning i Pakistan. Den förut omnämnda behållningen från ett äldre hjälpanslag torde dock enligt departementschefen få tagas i anspråk i den mån så erfordras, varför anslaget till Internationell hjälpverksamhet för nästa budgetår torde kunna begränsas till det nuvarande beloppet 6 miljoner kronor.

Kostnaderna för handledning m. m. av utländska stipendiater i Sverige, utsedda genom Förenta Nationerna, avses skola bestridas från nu ifrågavarande anslag.

Utskottet. Behoven av internationell hjälpverksamhet samt för uppbyggnad av underutvecklade länder äro utomordentligt stora och de internationella organ, som handhava dessa uppgifter, ställa ökade krav på bidrag från de enskilda staternas sida. Det är enligt utskottets mening angeläget, att Sverige härvidlag lämnar största möjliga hjälp och bistånd.

Vad beträffar Förenta Nationernas verksamhet för tekniskt bistånd till underutvecklade länder, i vilken fråga utskottet under hand inhämtat närmare upplysningar från utrikesdepartementet, må erinras om att Sverige för senaste verksamhetsåret för detta ändamål lämnat ett bidrag av 2 153 000 kronor. Departementschefen föreslår nu, att motsvarande bidrag under nästa budgetår höjas till 2 500 000 kronor, varjämte för hjälp i svensk regi åt tekniskt underutvecklade länder beräknas 1 miljon kronor, därvid såsom departementschefen framhållit hänsyn dock icke tagits till finansiering av eventuell yrkesskola i Etiopien och liknande inrättning i Pakistan. Utskot-

tet, som finner hjälpverksamheten till underutvecklade länder vara av mycket stor betydelse, anser sig dock icke böra tillstyrka en ytterligare höjning utöver den av departementschefen nu föreslagna. Utskottet vill härvid erinra om att en behållning av omkring 5 750 000 kronor finnes disponibel å ett äldre hjälpanslag, som, i den mån så erfordras, torde kunna tagas i anspråk för ändamål under nu förevarande punkt. Med hänsyn till denna behållning avstyrker utskottet den i ämnet väckta motionen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 380, till *Bidrag till internationell hjälpverksamhet* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 6 000 000 kronor.

10:o) *Bidrag till Röda korsets internationella kommitté*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10, s. 17), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Röda korsets internationella kommitté* för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 30 000 kronor.

Diverse.

11:o) *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 11 och 12, s. 18) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond* för budgetåret 1954/55 anvisa till

a) *Beskickningsfastigheternas delfond* ett förslagsanslag av 3 109 000 kronor;

b) *Byggnadsstyrelsens delfond* ett förslagsanslag av 438 000 kronor.

12:o) *Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska medborgare*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 13, s. 18), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska medborgare* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kronor.

13:o) *Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslandssvenskar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14, s. 18—20), innebärande en anslagsminskning av 5 000 kronor, som föranletts av att folkpensionerna höjts under år 1953, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslandssvenskar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 65 000 kronor.

14:o) **Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 15, s. 20—23) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 1 135 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 114 000 kronor.

Beträffande *Svenska institutet för kulturellt utbyte med utlandet* anser departementschefen sig icke kunna tillstyrka någon höjning av nu utgående medelsanvisning, 545 000 kronor. Emellertid bör dock enligt departementschefen ersättning beredas institutet för de årliga kostnaderna för pensionering av institutets administrativa fast anställda personal, som numera är ansluten till statens pensionsanstalt. Kostnaderna härför beräknas till ca 24 000 kronor. Av statsbidraget till Svenska institutet är ett belopp av 15 000 kronor avsett för bestridande av kostnaderna för handledning m. m. av utländska stipendiater i Sverige, utsedda genom Förenta Nationerna. Denna verksamhet ingår numera som ett led i det tekniska biståndet till underutvecklade länder och omhänderhaves av sekretariatet för ärenden rörande svenskt tekniskt bistånd till sådana länder. I det föregående har departementschefen föreslagit, att nämnda belopp skall bestridas av anslaget till Bidrag till internationell hjälpverksamhet. Statsbidraget till institutet beräknas alltså för nästa budgetår skola höjas med 9 000 kronor till 554 000 kronor.

För *Svensk-amerikanska nyhetsbyrån* räknar departementschefen med oförändrad medelsanvisning, 429 000 kronor.

Departementschefen föreslår, att det till *Svensk-internationella pressbyrån* nu utgående statsbidraget, 110 000 kronor, höjes med 7 000 kronor såsom bidrag till täckande av kostnader för lönestegringar, pensionsåtaganden och tillfällig omplacering av personal. Därvid förutsättes dock, att höjningen är av tillfällig natur intill ett belopp av 3 000 kronor.

Från posten *Till ministerns för utrikes ärendena förfogande*, som för innevarande budgetår är uppförd med 30 000 kronor, bestrides bland annat kostnader för den upplysningsverksamhet, som beskickningar och konsulat bedriver i utlandet. Denna har, framhåller departementschefen, under de senaste åren blivit av allt större betydelse för vårt land. För att verksamheten skall kunna upprätthållas i erforderlig omfattning föreslås, att posten höjes med 5 000 kronor.

Utskottet har vid sin granskning av medelsbehovet under förevarande anslag funnit någon förstärkning av anslaget påkallad. Med hänsyn till rådande ekonomiska läge finner utskottet emellertid ifrågavarande verksamhet böra med den fördelning, som departementschefen föreslagit, kunna rymmas inom en kostnadsram av 1 135 000 kronor, vilket innebär en anslagshöjning av 21 000 kronor. Utskottet, som alltså biträder Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må till *Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige* för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 1 135 000 kronor.

15:o) **Utländska pressbesök.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 16, s. 23) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

Utskottet, som under hand från utrikesdepartementet inhämtat närmare upplysningar rörande grunderna för beräkningen av förevarande anslag, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Utländska pressbesök* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

16:o) **Upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 17, s. 23 och 24) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 90 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 90 000 kronor.

Från Utrikespolitiska institutet, Föreningen Mellanfolkligt samarbete för fred samt Svenska freds- och skiljedomsföreningen har framställningar inkommit om ökat statsbidrag för nästa budgetår. Härvid har hänvisats till ökade omkostnader samt föreliggande behov av att utvidga upplysningsverksamheten för att motsvara de ökade anspråk, som ställts från allmänhetens sida. Övriga sammanslutningar har anhållit om statsbidrag med samma be-
lopp som under innevarande budgetår.

Departementschefen har ansett sig i nuvarande läge icke beredd tillstyrka någon höjning av anslaget.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor* för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 90 000 kronor.

17:o) **Restitutionsnämnden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18, s. 24), innebärande en av belastningen å anslaget föranledd anslagsminskning av 7 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Restitutionsnämnden* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 15 000 kronor.

18:o) **Flyktkapitalbyrån.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 19, s. 24—26) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 103 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 138 000 kronor.

Byråns personal utgöres för närvarande av kanslichef, en sekreterare, två assistenter samt ett kanslibiträde. Från och med den 1 januari 1955 anses endast kanslichef med halvtidstjänstgöring och en assistent komma att erfordras. Ersättningen till styrelsens ordförande föreslås samtidigt skola

nedsättas till halvtidsarvode. Med anledning härav beräknas medelsanvisningen för nästa budgetår kunna minska med 35 000 kronor.

Utskottet. Vid sin behandling föregående år av äskandena under denna anslagsrubrik framhöll utskottet, att utskottet förutsatte, att flyktkapitalbyrån skulle vinnlägga sig om att i möjligaste mån påskynda byråns avveckling. Såsom av den under nu förevarande punkt lämnade redogörelsen framgår, ha anslagsberäkningarna för nästa budgetår uppgjorts med utgångspunkt från att byråns personal från och med den 1 januari 1955 skall begränsas från nuvarande fem heltidstjänster till en tjänst såsom kanslichef med halvtidstjänstgöring och en assistenttjänst. Utskottet, som godtar anslagsberäkningarna, förutsätter, att byrån alltjämt utnyttjar alla tillfällen till fortsatt inskränkning och avveckling av verksamheten.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Flyktkapitalbyrån* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 103 000 kronor.

19:o) **Ersättningar för viss från ockuperat land härrörande egendom.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 20, s. 26), innebärande oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättningar för viss från ockuperat land härrörande egendom* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

20:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 21, s. 26), innebärande oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 40 000 kronor.

21:o) **Extra utgifter.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 22, s. 26 och 27) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 88 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 47 000 kronor.

I anslutning till vad chefen för civildepartementet vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört i fråga om ordningen för bestridande av representationskostnader torde, framhåller departementschefen, ett belopp av 15 000 kronor böra överföras från anslaget till Tillfälliga representationskostnader till anslaget till Extra utgifter. Medelsbehovet för representation under sistnämnda anslag förutses emellertid komma att icke oväsentligt öka, bland annat med hänsyn till att ett särskilt sådant bidrag ansetts böra tillerkännas introduktören för främmande sändebud. Vidare måste räknas med vissa utgifter av engångsnatur under anslaget till Extra utgifter, bland annat för restitution av stämpelavgift, som erlagts av

härvarande kinesiska ambassad vid köp av vissa fastigheter. Merkostnaderna har sammanlagt beräknats till 26 000 kronor. Nu ifrågavarande anslag skulle alltså för nästa budgetår höjas med 41 000 kronor till 88 000 kronor.

Utskottet har icke något att invända mot att ett belopp av 15 000 kronor, avsett för representationsändamål, omföres till förevarande anslag från anslaget till tillfälliga representationskostnader. Utskottet vill vidare icke framställa någon erinran mot att nu ifrågavarande anslag härutöver höjes med 26 000 kronor, vilken höjning främst motiverats av ökat medelsbehov för representation.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 88 000 kronor.

22:o) **Tillfälliga representationskostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 23, s. 27), innebärande en anslagsminskning av 15 000 kronor, vilket belopp föreslagits skola överföras till anslaget till extra utgifter, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Tillfälliga representationskostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 45 000 kronor.

23:o) **Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 24, s. 27), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kronor.

Stockholm den 16 februari 1954.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från första kammaren: herrar Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Ohlon, Iwar Anderson, Leander, Gillström, Alfred Nilsson, Pålsson, Hesselbom, Gustaf Andersson, Sundelin, Einar Persson, fru Lindström, herrar Lodenius och Lundgren; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Ward, Bergström, Andersson i Malmö, Ståhl, Lindholm, Rubbestad, Eriksson i Sandby, Åkerström, Hoppe, fröken Elmén, herrar Johansson i Mysinge, Widén, Wedén och Birke.

Reservation

vid punkten 9 (Bidrag till internationell hjälpverksamhet) av herr Wedén.
